

HET GELOOF, DAT HET HART REINIGT

Gereinigd hebbende hun harten door het geloof (Handelingen 15:9)

ALEXANDER COMRIE

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, dat een vrouw verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was. Dit zegt Jezus in Matth. 13. Het is nu niet onze bedoeling om u op te noemen wat deze en gene gezegd hebben om deze gelijkenis te verklaren. Wij willen echter, om tot ons doel te komen, zeggen, dat wij onder dit Koninkrijk der hemelen het werk van Gods genade of zijn Koninkrijk verstaan, dat Hij in de ziel van elke begenadigde opricht. Dit Koninkrijk der hemelen is dus niets anders dan het genadeleven, dat elke gelovige ontvangt en ervaart als hij van dood levend gemaakt wordt, door de onwederstandelijke werking van de Geest.

Dit Koninkrijk vergelijkt de Heere Jezus met een zuurdesem, dat een vrouw in drie maten meel verborg, totdat het geheel gezuurd was. Hij wil daarmee aantonen, dat dit genadeleven doordringt tot al de vermogens der ziel, opdat Gods beeld in al die vermogens zal worden opgericht.

Juist dit bedoelt de apostel Petrus in onze tekstwoorden, als hij zegt, dat het geloof het hart reinigt. Het geloof ligt dus als een zuurdesem verborgen in al de vermogens der ziel en het verandert ze geheel naar Gods evenbeeld.

In het eerste gedeelte van Hand. 15 lezen wij, dat er erge twist ontstaan was in de gemeente te Antiochië door valse broeders. Om het vuur van deze twist uit te blussen reisden Paulus, Barnabas en enkele andere broeders naar Jeruzalem, om de zaak daar bekend te maken en de uitspraak van de kerk te vernemen. In Jeruzalem aangekomen leggen zij dit geschil voor aan de eerste kerkvergadering. Hierop spreekt Petrus in de kerkvergadering. Hij betoogt dat het onredelijk zou zijn om een last op de schouders van de heidenen te leggen, omdat God Zijn uitnemende genade aan hen betoond had door zijn prediking.

De tekstwoorden behelzen dus het verhaal van de uitnemende weldaad. van God aan de heidenen, namelijk

HET GELOOF, DAT HET HART REINIGT.

1. Een gereinigd hart.
2. Het geloof reinigt het hart.
3. Het geloof is een gave van God.

De harten van de heidenen, die bekeerd werden, werden gereinigd. Onder het hart van de mens verstaan wij het belangrijke en voortreffelijke edele deel van het lichaam, dat God hem gegeven heeft als oorsprong van het lichamelijk leven en ook als de onderhouder daarvan. Maar in bijzondere zin verstaan wij onder het hart de gehele ziel van de mens.

Dat is zijn redelijke zelfstandigheid, begaafd met verstand, wil en oordeel. God eist dan ook billijk het gehele hart: "Mijn zoon, geef Mij uw hart".

Onder "hart" kunnen wij al de vermogens van de ziel verstaan. Soms wordt in Gods Woord één van die vermogens in het bijzonder bedoeld, zoals het verstand: "Het hart des mensen overdenkt zijn weg, maar de Heere stiert zijn gang".

Als hart en ziel beide genoemd worden, dan betekent "hart" de wil, zo verklaart Calvijn. Soms wordt het geheugen bedoeld: Maria bewaarde al de woorden, die overleggende in

haar hart. Dan weer het geweten, want van David staat geschreven dat zijn hart hem sloeg, toen hij de slip van Sauls mantel wilde afsnijden. Het hart is dus hier de ziel met al haar vermogens en daden, want het hart is als het ware de kern van de gehele persoon. En waar het hart werkelijk gereinigd wordt, daar worden ook de daden gereinigd, want een goede boom brengt goede vruchten voort en een reine fontein zuiver water.

God heeft aan de heidenen een weldaad bewezen. Hij heeft hun harten gereinigd. Dat veronderstelt dat het hart van deze heidenen vuil en onrein was. Dit nu is het geval bij alle mensen van nature.

Hoe komt dit? Waar ligt de oorsprong en de oorzaak daarvan?

God had met de mensen een verbond gemaakt, in de persoon van Adam. Adam heeft dit verbond verbroken door zijn eerste overtreding. Daarom kwam de schuld daarvan niet alleen op hem, maar ook op al zijn nakomelingen. Al Adams nakomelingen worden nu ontvangen en geboren onder Gods toorn en vloek.

Tot die vloek behoren de moeiten van het leven, de dood en de pijn van de hel tot in eeuwigheid. Deze erfelijke schuld wordt doorgaans de toegerekende erfschuld genoemd. Deze toegerekende erfschuld heeft tot gevolg een erfelijke innerlijke besmetting. De mens mist door Adams zonde Gods beeld. Zijn gehele natuur is bedorven, zó erg, dat de mens onmachtig is tot alle goed en geneigd is God en zijn naaste te haten. Ook deze schuld erven wij van Adam.

De eerste schuld, van de overtreding, vergeeft God in de rechtvaardigmaking. De tweede schuld, die van het onreine hart, neemt God weg in de heiligmaking. Door de heiligmaking wordt het hart gereinigd. Over deze onreinheid gaat het in de tekstwoorden.

Dat ieders hart zo verdorven en onrein is, blijkt uit de duidelijke uitspraken van Gods onfeilbaar Woord. De Heilige Geest gebruikt daarom allerlei uitdrukkingen om de verdorvenheid en onreinheid van het menschen hart duidelijk aan te tonen.

God zegt in Genesis 6, dat het gedichtsel van de gedachten van 's mensen hart alleen boos is. Job was er door ondervinding ook ten volle van overtuigd, toen hij zei: "Wie zal een reine geven uit een onreine? Niet één". Daarom wordt de natuurlijke staat van de mens in Ezechiël 16 vergeleken bij een pasgeboren kind, dat op de vlakke des velds ligt te wentelen in zijn bloed.

Jesaja noemt zich een man van onreine lippen. Deze onreinheid van hart is de bron, waaruit al de onreine daden voortvloeien. Deze bron werpt volgens Jesaja voortdurend slijk en modder op. Als wij de vermogens van de ziel eens afzonderlijk bezien dan zal de onreinheid ervan duidelijk blijken. Het verstand is onbezonnenheid, het is niet alleen onkundig, maar ook volkomen duister in zichzelf en onmachtig om de dingen van de Geest te bevatten of te verstaan. De wijsheid is op zijn best genomen vijandschap tegen God. Het geweten is besmet met ongeloof en als het ware met een brandijzer toegeschroeid.

Zo komt het dat het zo dikwijls slaapt, ja wel dood lijkt. De wil is afkerig van God en zijn weg. Hij wil zich niet aan God onderwerpen, noch Hem gehoorzamen. De genegenheden zijn ongeregeld. Zij zijn als tomeloze paarden, vol onreine drijfveren, die het verstand en de wil gevangen nemen door de kracht van de begeerte tot het kwade.

Uit dit alles kunnen wij opmaken welk een onrein en walgelijk schepsel de mens is in de staat van zijn natuur, vervreemd van het leven van God. Als er over reiniging van het hart gesproken wordt, dan doelt de apostel op deze natuurlijke staat van de mens.

Deze reiniging is niets anders dan de heiligmaking. Dit is de uitnemende weldaad van het genadeverbond, waardoor de hele mens door de krachtige werking van Gods Geest in hem, naar het beeld Gods vernieuwd wordt. Daardoor wordt hij ook van dag tot dag hoe langer hoe meer bekwaam gemaakt om aan de zonde te sterven en voor God te leven. Het gaat

daarbij om de gehele mens, in- en uitwendig. Inwendig worden de vermogens van de ziel gereinigd. Het verstand wordt verlicht, de wil geheiligd, het geweten gereinigd en de hartstochten geregeld. En dit wordt dan uiterlijk aan de mens gezien, want al de onderdelen van zijn uitwendig leven worden tot werktuigen van de gerechtigheid gemaakt.

Deze reiniging veronderstelt dat er eerst een rechtvaardigmaking heeft plaatsgevonden. Want het geweten moet eerst in het bloed van Christus gewassen worden, voordat de mens de levende God dienen kan.

De reiniging van het hart geschiedt trapsgewijs. Dat heeft God om heilige en wijze redenen zo verordend, opdat de mens voortdurend van Hem afhankelijk zou zijn en een heilig verlangen naar volmaaktheid zou houden.

Die reiniging groeit en neemt af. Zo is het mogelijk, dat velen wordt bevolen zich te bekeren en de eerste werken te doen, omdat zij hun eerste liefde verlaten hebben. De verst gevorderden hebben echter maar een klein beginsel van de volmaakte reinheid. Paulus getuigde, dat hij het nog niet had verkregen, maar dat hij ernaar jaagde.

De reiniging wordt volmaakt bij de dood, wanneer de zielen volmaakt worden in heiligheid en dadelijk overgaan in de heerlijkheid.

De reiniging van het hart is het herstellen van Gods beeld in de ziel. Dit werd afgebeeld in de reiniging onder het Oude Testament. In Hebrëen 9:14 wordt daarop gewezen, wanneer gezegd wordt, dat het bloed van Christus het geweten reinigt. Vervolgens wordt de mens door reiniging afgezonderd en tot de dienst van God geheiligd. Als wij tenslotte op de reiniging van de melaatsen letten, dan wordt ook de mens, die gereinigd wordt, toegelaten tot de gemeente van de levende God, om God, Die een Geest is, in geest en waarheid te dienen.

Nu wijst de apostel Petrus ons aan hoe die reiniging van het hart van de bekeerde heidenen plaatsvond. Wij hebben al gezien dat God hun harten reinigde en Hij deed dat door het geloof.

Het is wel de plicht van de mens om zichzelf te heiligen en te reinigen van alle smetten van lichaam en ziel. Het is zijn plicht om zijn eigen zaligheid uit te werken met vrees en beven, om de heiligmaking na te jagen. Hij moet ernaar jagen om, zoals God, Die hem geroepen heeft, heilig is, ook zo heilig te zijn in zijn hele levenswandel. Het is zeer zeker waar dat niemand God zal zien zonder heiligmaking.

Maar ondertussen is de gelovige hiertoe uit zichzelf volkomen machteloos en onbekwaam. Hij ondervindt, dat als hij het goede wil doen, het kwade in hem is.

Het is zelfs zo erg, dat hij met Paulus moet uitroepen: "Het goede dat ik wil, dat doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil. dat doe ik. Wee mij. Ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?"

Daarom is het een uitnemende troost voor de ware gelovigen, dat God dit werk op zich genomen heeft. Hij zal zijn volk heiligen en reinigen, zoals Hij vele malen beloofd heeft in het genadeverbond.

De Schrift schrijft dit werk duidelijk aan God toe. Paulus zegt: "Want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen".

In Ezechiël 36 en op meer plaatsen zegt God Zelf dat Hij het doet. In het bijzonder wordt de reiniging of heiligmaking toegeschreven aan de drie-enige God. Aan de Vader: "Heilige Vader! Heilig ze in Uw waarheid; Uw Woord is de waarheid". Aan de Zoon: Hij is in de wereld gekomen om de werken van de satan te verbreken, om zich een heilig volk te verkrijgen, om hen te verlossen van hun vijanden, opdat zij God zouden dienen zonder vrees. Aan de Heilige Geest: Hij werkt deze genade uit in het hart van de gelovigen. Hij heiligt en reinigt het. Daarom wordt Hij onder andere Heilige Geest genoemd. De drie-enige God reinigt het hart

door het instorten van heiligheid in al haar vermogens. Hij verwarmt en verlevendigt het, tot zijn werk voltooid wordt en de ziel volmaakt in heiligheid wordt.

Ofschoon God Zelf het hart reinigt, nochtans gebruikt Hij middelen. Het voornaamste middel, door de apostel hier genoemd, is het geloof. Zonder het geloof zullen alle andere middelen weinig vrucht afwerpen, want zonder geloof is het onmogelijk God te behagen. Daarom staat er: "gereinigd hebbende hun harten door het geloof".

Dat geloof is niet een tijd-, noch een historisch-, noch een wondergeloof; deze soorten geloof vullen wel de hersenen van velen met wonderige wetenschap, maar zij zuiveren de ziel nooit naar het evenbeeld van God.

Het is het zaligmakende geloof, dat door al de vermogens van de ziel heentrekt als een zuurdesem. Vervolgens willen wij opmerken, dat wij de werking van het geloof verstaan, zoals dat werkt vanuit de vereniging met Christus en vanuit de rechtvaardigmaking tot heiligmaking, opdat zij, die gerechtvaardigd zijn in de vierschaar van God, betonen mogen, dat hun geloof niet dood is, maar dat het werkt door de liefde.

Wij willen u nu de reinigende kracht van het geloof tonen.

Het geloof is een licht in de ziel, waardoor de blindheid, onkunde en duisternis van het verstand enigermate verdreven wordt. Zo leert men, in Gods eigen licht, God, de genadeweg, Christus, de zonde en nog veel meer dingen duidelijk zien.

Het geloof is immers een bewijs, het laat de aanwezigheid zien, van de dingen, die men niet ziet.

Zo komt men in een gestalte dat men zegt: In Uw licht, zie ik het licht. De duisternis is voorbijgegaan, ik ben licht in de Heere. Dit veroorzaakt niet alleen aanbidding en verwondering, maar ook een diepe walging van zichzelf. Men zal Job nazeggen: "Nu ziet u mijn oog, daarom verfoei ik mij in stof en as". Men komt onder de bekoring van de aanbiddelijkheid en de dierbaarheid van al Gods deugden, ja het zijn even zoveel rustpunten voor de ziel en men kan wel uitroepen: "Gij zijt verheerlijkt in heiligheid en vreselijk in lofzangen, doende wonderen!" Dit reinigt de ziel op krachtige wijze. Want wanneer men Zijn heerlijkheid ziet als in een spiegel, dan wordt men in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid. als van des Heeren Geest.

Wanneer de gelovigen op deze berg zijn, kan hun oog niet verzadigd worden van zien. Zij willen wel tabernakelen maken om er veertig, ja meer dan veertig dagen te wonen. Dit wordt dan de begeerte van hun hart. om in dit heiligdom te wonen, om daar de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en steeds Zijn sterkte en eer te zien. Hoe doet dit hun aangezicht blinken, zoals dat van Mozes! Zij zien in al de wegen des Heeren zo'n ondoorgroendelijke wijsheid, dat zij uitroepen dat al zijn doen enkel majesteit en heerlijkheid is. Zou er iets in hun hart tegen opkomen, hoe wordt dat dan verfoeid en zij zeggen: "Gij toch, O mijn ziel! zwijg Gode, want van Hem is mijn verwachting".

Kent u dit, gelovigen, in meerdere of mindere mate? Dan zult u er ook uw zegel aan hangen, als ik zeg, dat dit wonder het hart reinigt. Het geloof heeft een werkzame invloed op het verstand. Het reinigt het verstand van de vijandschap, die er als het ware in vastgehecht zit. Het werpt alle hoogten, die zich verheffen tegen God en de kennis van Christus terneer. Het geloof overtuigt de mens van zijn dwaasheid en blindheid en doet hem zien dat hij slechts een groot beest voor God is. Hij leert dat zijn zaligheid daarin gelegen is, dat Jezus in hem mag toenemen en hijzelf minder worden.

Zo wordt hij als een gespeend kind bij de Heere; hij begeert, met verloochening van het vleselijke verstand, zich aan Jezus' voeten te zetten, om door Hem geleerd te worden. Hij doet niets dan vragen: Wat wilt Gij Heere, dat ik doen zal? Hij wil niets begrijpen dan door de

verlichting van God Zelf, omdat hij weet dat zijn eigen vleselijk verstand de dingen van Gods Geest niet begrijpen kan. Daarom tracht hij om meer met zijn geloofsogen op de Heere te zien, zoals de ogen van de dienstmaagd zien op de handen van haar vrouw.

Hoe wordt het hart gereinigd en van groot kwaad gezuiverd wanneer het door verootmoediging klein gemaakt wordt en wanneer God door het geloof al de hoogten neerwerpt.

Deze invloed van het geloof op het verstand reinigt het hart. Het geloof stelt Jezus voor in zijn liefde en vriendelijkheid, als Degene Die de banier draagt boven tienduizenden, Die blank en rood is en Die zo beminnens- en dienenswaardig is. Ja, al wat aan Hem is, is gans begerlijk.

Het geloof ziet Jezus in de belofte; het rust niet totdat het Hem met Simeon in de armen omhelst. En wanneer men Hem omhelsd heeft, dan wil men Hem steeds dicht bij zich houden. Men wil onder deze Appelboom zitten, want men begeert in zijn schaduw te blijven. De reuk van haar nardus verdrijft zozeer de stinkende reuk van haar zonden, dat Jezus de gelovige ziel aanziet en zegt: "Gij zijt schoon, mijn vriendin! mijn duive! mijn volmaakte! mijn zuster! mijn bruid! Er is geen gebrek aan u". Dit alles reinigt het hart zó en de gelovigen worden daarin zó door de Heere gezegend, dat zij, die hen zien, hen kennen zullen dat zij met Jezus geweest zijn.

De werkzame invloed van het geloof in het verstand reinigt het van haar wispelturigheid en afzwervende gedachten. Het vestigt de gedachten op Jezus en op de dingen die Hem aangaan, zodat Jezus de eerste plaats inneemt in hun gedachten. Dan is Jezus niet alleen de eerste en de laatste in hun gedachten 's-morgens en 's-avonds, maar zij hebben Hem voortdurend voor zich en zeggen: Ik moet in Hem blijven, wil ik vrucht dragen zoals de rank in de wijnstok.

O, dat waar ik ging of stond,
Ik mij maar dicht bij Jezus vond!

Dit heeft zo'n reinigende kracht, dat de gelovigen die dit ervaren niet gemakkelijk bewogen of tot zonde verlokt zullen worden. Zij willen niet met anderen overspel bedrijven, zolang zij op deze wijze onder het oog van hun Bloedbruidgom leven.

Ofschoon het geloof voornamelijk zijn plaats heeft in het verstand, heeft het toch ook een werkzame invloed op de wil. De kracht van de verdorvenheid, die uitkomt in het willen van de mens, wordt ook gezuiverd.

Het geloof reinigt de wil van de overgebleven aangeboren vijandschap tegen God. Een mens kan in deze vervallen staat God niet beminnen zoals Hij Zich in de wet openbaart als een heilige en rechtvaardige God. Het geloof brengt nu de mens tot het verbond der genade, waarin God Zich laat zien als een barmhartige en goedertieren God, Die de zondaar kan en wil zalig maken om niet, omdat zijn Zoon ten volle aan Gods gerechtigheid voldaan heeft.

Telkens als de gelovige dit ziet, verdwijnt de vijandschap en hij roept uit: Hoe vol liefde is God, als Hij zijn Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons heeft overgegeven tot de dood. Zo krijgt hij liefderijke gedachten van God, want het blijft altijd waar: liefde is liefdes wetsteen. De liefde van de gelovige tot God ontstaat door het zien, dat God eerst liefgehad heeft. Het geloof neemt de onwil weg om tot Jezus te komen en te kopen zonder geld en zonder prijs. Het maakt juist gewillig om Jezus te kiezen en tot Hem te vluchten. Het hart stemt in en heeft vrede met Gods weg en met zijn Zoon, ja met alles wat God eist. De gelovige wil met eigen hand onderschrijven: Ik wil des Heeren zijn; andere heren hebben over mij geheerst, maar ik zal voortaan bij de naam van de God Jakobs genoemd worden.

Het geloof reinigt de wil, doordat ze die dadelijk laat proeven en smaken de liefde van God in Christus. Dan ervaart de gelovige de vrede met God door Jezus Christus, blijdschap in de Heilige Geest. De liefde van God wordt uitgestort in het hart. Dan verlangt hij niet meer naar de zondige begeerlijkheid, maar integendeel zegt hij: De liefde van Christus dringt mij om te oordelen dat, indien één voor allen gestorven is, ik ook behoor gestorven te zijn aan alles wat geen God en Jezus is.

Het geloof buigt het hart om de wil van God in alles wat Hij over hem brengt, als heilig, wijs en goed te aanvaarden en te zeggen: Uw wil, Heere, geschiede, leid mij door Uw raad en laat ik steeds begeren en bereid en bekwaam zijn om mijzelf te verloochenen, mijn kruis op mij te nemen, U blindelings te volgen op een weg, die ik niet geweten heb. Laat mij van al Uw wegen zeggen:

Zijn ze zuurheid, zijn ze zoetheid,
Laat ons altijd zwijgen stil;
Want de wezenlijke Goedheid,
Maakt het goed met dat zij 't wil.

Het geloof reinigt ook het oordeel. Het geeft nu een rechtmatig oordeel over de Heere en zijn weg, als de enige en veilige weg tot behoud. De kracht van dit oordeel is zo groot, dat de gelovige bovendien een vast voornemen krijgt om de rechten en instellingen van God te onderhouden. Zijn hart verblijdt zich over Gods getuigenis meer dan over alle rijkdom. Wanneer hij door het geloof met Jezus verenigd is, wordt het hem een innige blijdschap om goed te doen.

Het geloof reinigt het geweten. Dat gebeurt als de zondaar voor het eerst in het geloof gaat tot Jezus' bloed, als de geopende fontein tegen de zonde en onreinheid. In deze eerste beoefening van zijn geloof wordt hij gedompeld in het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, en hij wordt van alle zonden gereinigd. Zijn geweten wordt gereinigd van dode werken en hij wordt in staat gesteld om de levende God te dienen.

Verder wordt het geweten dagelijks gereinigd door de onrust en onvrede die het heeft over begane zonden. Die onrust duurt zolang tot de gelovige opnieuw op het Lam Gods ziet en Jezus aanneemt door het geloof, om van zijn zonden vrijgesproken te worden. Het geweten krijgt vrij moedigheid om op grond van Jezus' gerechtigheid, die Hij als Borg verwierf, tot God te gaan, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden en om op Gods tijd geholpen te worden.

Door het geloof worden de zinnen gereinigd en van hun dwaalwegen teruggeroepen. Ze worden aan verstand en wil onderworpen en gericht op het juiste doel, de drie-enige Verbondsgod. Hem leert de gelovige boven alles achten en waarderen: "U, die gelooft is Hij dierbaar".

Het geheugen wordt door het geloof gemaakt tot een goede schatkamer, waaruit voortgebracht kunnen worden de dingen, die erin bewaard werden. Want daar worden al de woorden, die Jezus tot het hart spreekt, bewaard. Het kan oude en nieuwe dingen voortbrengen en vertellen, wat de Heere aan de ziel gedaan heeft. Wanneer het geloof in de gelovige niet werkzaam is, dan bespeurt hij verwarring in zijn geheugen. Hij kan nergens inkomen en zijn tong kleeft aan zijn gehemelte. Maar straalt het geloof in het geheugen, dan spreekt hij goede woorden, hij spreekt lofdichten op zijn Koning.

Als het geloof zo het hart reinigt dan wordt zeker ook de uitwendige mens gereinigd. Daar wil ik echter nu niet over spreken.

Nu wij gezien hebben hoe het geloof de ziel en al zijn vermogens reinigt, willen wij ook nagaan hoe het geloof steeds weer het hart reinigt in het verloop van het leven van een christen. Want wiens hart gereinigd is door het geloof wordt ook steeds weer in al zijn doen door dat geloof gereinigd.

Het geloof reinigt het hart, wanneer een mens zo duidelijk ziet wat de zonde is, dat zijn hart ervan zou breken. Het geloof doet een mens niet alleen de gruwelijke, Godonterende en verdoemelijke aard van de zonde zien, maar het brengt zijn ziel ook bij Jezus in de hof van Gethsemané. Daar ziet hij Jezus op de aarde kruipen en grote bloeddruppels zweten onder de last van Gods toorn. Het brengt zijn ziel op Golgotha en daar ziet hij, dat het zijn zonden geweest zijn, die als doornen en spijkers zijn goddelijk bloed hebben doen vloeien. Hij hoort Jezus zeggen: Zie, hoeveel ik voor u heb moeten verdragen; wat u Mij kostte, eer u verlost kon worden. Deze straffen en striemen kwamen op Mij neer, eer u vrede of genezing kon krijgen.

Dan zegt het geloof: Lieve Jezus, hebt Gij dat voor zo'n monster als ik ben verdragen? O, laat mij niet meer zondigen!

De gelovige zegt met Maria: Dierbare Jezus, Gij hebt mij veel vergeven, ik heb U ook zo lief; laat ik aan Uw voeten mogen zitten en die met tranen van kinderlijke droefheid wassen en met mijn haarlokken afdrogen. Dan ziet de gelovige Hem, Die hij doorstoken heeft en hij treurt.

Het geloof reinigt, wanneer het de gelovige, die zich weer met zonde heeft bezoedeld, de geopende Fontein onder ogen brengt, waarin hij van zijn melaatsheid gereinigd kan worden. De ziel wordt verduisterd door de zonden en dan weet de gelovige niet wat, hij moet beginnen. Dan eens zegt hij tot zichzelf: Ik zondig zo voortdurend, dat ik aan Jezus, Die ik zo dikwijls terg met mijn zonden, niet durf te denken. Het geloof zegt echter: Ja, als Hij een mens was als u, dan was het gedaan, maar Hij is de Heere, Die niet verandert en daarom worden de kinderen van Jakob niet verteerd.

Hij vergeeft menigvuldig. Er is niet slechts één vergeving bij Hem, maar vergevingen, opdat Hij gevreesd wordt. Dan zegt de gelovige: Ik ben bang dat een kind van God niet de zonde kan doen, die ik gedaan heb, want mijn zonden zijn heel groot. Laat dat zo zijn, zegt het geloof, maar Hij is gekomen om zondaren zalig te maken, zelfs de allergrootste. Trage ziel om te geloven, weet u niet, dat Hij juist gekomen is om vrije genade te verheerlijken? Hoe groter uw zonden zijn, hoe meer de genade van de Heere zal verheerlijkt worden. Ja, zegt de gelovige, dat heb ik in het eerst geloofd, maar ik wijk steeds weer af. Ik wordt niet reiner en heiliger. Daarom vrees ik, dat als ik telkens weer tot Hem om vergeving ga, ik de vrije genade zal misbruiken en Jezus tot een dienstknecht van de zonde maken.

Nochtans zegt het geloof: Vrees dat niet; want het is Jezus' ambt waarin Hij gesteld is door de Vader, om vergeving en bekering van zonden te geven. En hoe meer ruimte u de liefderijke Jezus geeft in zijn ambt, hoe liever Hij het heeft. Ja, Hij neemt het u kwalijk, als u niet voortdurend tot Hem komt. Hoe kan ik komen? vraagt de gelovige, ik heb niet zo'n verbrijzeld hart en zo'n verslagen en verootmoedigde geest als iemand die tot Jezus komt behoort te hebben.

Het geloof zegt: Wilt u dan eerst uzelf helpen en dan komen om geholpen te worden? Wilt u zoiets als een prijs meebrengen naar de markt van vrije genade?

Dat is de weg niet. Jezus' bloed krijgt niet meer kracht door uw weekheid. Of uw hart nu hard of week is, Jezus' bloed is even krachtig.

Waarin zou een diamant gesmolten kunnen worden, dan in dit bloed? U zult pas treuren door te zien op Hem en wanneer u komt tot Hem, Die u doorstoken hebt. Ik wil het wel doen, zegt de gelovige, maar ik tast ernaar als een blinde naar de muur. Het geloof zegt: Doe

uw ogen maar open, de Fontein is zo ver niet, dat u zou moeten zeggen: Wie zal tot de hemel opvaren, of in de afgrond neerdalen om het heil te brengen? Neen, het is nabij, de Fontein staat open. Die wil, die kome en neme van het water des levens om niet.

Het geloof reinigt, wanneer het de ziel ogen en voeten geeft, om de Fontein te zien en er dadelijk naar toe te gaan. Want het geloof zegt in ons: Ik zie daar de Fontein, ik zie Hem openstaan voor ieder die wil. Ja, Hij staat zelfs open voor de grootste der zondaren. Ik hoor de Bruidegom zeggen: Kom, die wil, kome en neme het water des levens om niet.

Hierdoor worden de voeten geschoeid met de bereidheid van het Evangelie, om gehoorzaam te zijn aan Gods gebod om in zijn Zoon te geloven. Dan zegt het hart: Op uw Woord, Heere Jezus, kom ik. tot U! De voeten worden lichter dan die van hinden, alle moeilijkheden zijn verdwenen en de gelovige gaat zich geheel en al wassen in deze Fontein des heils. En hij, die tevoren als tussen twee steenhopen, of zoals de engelse vertaling zegt, tussen de zwarte potten lag, komt tevoorschijn als een duif met vleugels die overdekt zijn met zilver. Zijn ziel wordt opnieuw gewassen in het bloed van het Lam en de Hogepriester Jezus zegt tot hem die als een melaatse voor Hem stond: Ik wil, word gereinigd! En terstond wordt hij rein.

Het geloof reinigt telkens, wanneer de gelovige bekwaam gemaakt wordt om zijn hart steeds weer in Jezus' hand te geven, opdat Hij het door Woord en Geest en al de middelen die eraan ten koste gelegd worden, heiligen en reinigen mag. De gelovige bidt: Ik ben onmachtig om dit te doen. Gij wilt Uw volk reinigen. Dat is Uw ambt, dat Gij op U genomen hebt. Ik wil niet intreden in uw Middelaarsambt en werk, daarom geef ik mij in Uw hand, als leem in. de hand van de grote Pottenbakker, met de nederige bede: Heilige Jezus! Heilig mij, opdat ik heilig zij als Gij. Heere, houd maar voortdurend uw hand aan dit werk en verenig mijn hart tot de vrees van uw naam.

Het geloof reinigt, wanneer de gelovige steeds in Jezus blijft, zoals de rank in de wijnstok. Dan draagt zij vruchten, want de wijnstok draagt haar en geeft voortdurend leven, groei en vruchtbaarheid aan de rank.

Wanneer: de gelovige in Jezus blijft en van Hem afhangt als een arme en machteloze om van Hem voorkomende, medewerkende en achtervolgende genade te ontvangen, dan ontvangt hij ook uit Zijn volheid de ene genade na de andere. Hij ontvangt genade om de reeds ontvangen genade te versterken, zodat hij als een goede wijnstok, geplant op een vette heuvel, goede en rijpe druiven voortbrengt tot eer van God.

Het geloof reinigt, wanneer het de gelovige leert leven op de goddelijke beloften en erop vertrouwt, dat Hij, Die het gesproken heeft, het ook doen zal. Dus gaat hij met de belofte tot God in het gebed, worstelend met God, dat Hij gedenken wil aan het woord tot Zijn knecht gesproken, waarop Hij hem heeft doen hopen.

Hierdoor, zegt Petrus, worden de gelovigen de goddelijke natuur deelachtig (2 Petr. 1:4). Het geloof reinigt voor zover het de gelovige verzekert, dat, hoe zwaar de strijd hier op aarde mag vallen, het toch Gods werk is, waar hij mee bezig is; dat hij de oorlogen des Heeren voert; dat die met hem zijn, meer zijn dan die tegen hem zijn; dat de overwinning zo zeker is, dat hij meer dan overwinnaar zal zijn. Hierdoor ontvangt de moede kracht en de sterkte wordt vermenigvuldigd van hem, die geen kracht heeft. Dit doet hem in het geloof staan en zich mannelijk gedragen.

Het geloof reinigt, wanneer het de gelovige uitzicht geeft op de hemel, de stad, die fundamenten heeft, wier kunstenaar en bouwmeester God is. Als de gelovige dit ziet, draagt hij gewillig de hitte van de dag en de koude van de nacht. Hij wil wel met tranen zaaien, omdat de tijd spoedig zal komen dat hij met vreugde mag maaien. Zijn gemoed is bereidvaardig om alle last af te leggen en de zonde die hem zo licht omringt, opdat hij

zonder hindernis mag lopen om de prijs te verkrijgen. Dat is de kroon der heerlijkheid en rechtvaardigheid, die God, de rechtvaardige Rechter hem geven zal. Dit moedigde Jezus Zelf aan in zijn gehoorzaamheid. De Overste Leidsman heeft immers, om de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis verdragen en de schande veracht. Het werkzame geloof van de oude heiligen zag op de vergelding van het loon en zij werden door dit werkzame geloof gereinigd. In Hebrëen 11 lezen wij van de gelovigen voor Mozes, dat zij beleden gasten en vreemdelingen te zijn. Daarmee betoonden zij een ander vaderland te zoeken, een beter vaderland, het hemelse, dat is de stad die fundamenten heeft. Daarom schaamt God Zich niet om hun God genoemd te worden, want Hij had hun die stad bereid.

Ook Mozes werd liever met Gods volk kwalijk behandeld dan dat hij voor een tijd de zonde zou genieten. Hij achtte zelfs de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte. Want, staat er, hij zag op de vergelding des loons waardoor het hart gereinigd wordt.

* * *

Deze weldaad, die God aan de bekeerde heidenen bewezen heeft, bewijst Hij ook aan allen, die Hij nu nog van zondesuld vrijspreekt. Want ofschoon de rechtvaardigmaking onderscheiden is van de heiligmaking, toch zijn ze nooit van elkaar gescheiden. Zij gaan hand aan hand, als broeder en zuster. Die God rechtvaardigt, die heiligt Hij ook, opdat zij het beeld van Christus gelijkvormig zullen worden.

Wij worden niet zalig door de rechtvaardige werken, die wij gedaan hebben, evenwel wordt ieder vernieuwd in de geest van zijn gemoed aan wie God de weldaad bewijst van de rechtvaardigmaking.

Laat ons een nuttig gebruik maken van het hiervoor verklaarde. Het levert stof op tot weerlegging van hen, die afdwalen van de zuivere leer van de Gereformeerde Kerk.

De Rooms en lasteren deze leer. Zij zeggen dat wij de goede werken ten enenmale onnodig achten en dat onze leer zorgeloze mensen maakt. Maar u ziet het tegendeel, mijn geliefden. Want hoewel onze werken niet de oorzaak van onze rechtvaardigmaking zijn, toch is het geloof, waardoor wij gerechtvaardigd worden, geenszins een dood, maar een werkzaam geloof. Het beijvert zich om bij het geloof deugd te voegen en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid, en bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen. Hierdoor maken wij juist onze roeping en verkiezing vast, want het is onmogelijk om zonder heiligmaking God te zien.

De vermaning van Paulus aan Titus wordt in onze kerk juist opgevolgd:

"Deze dingen wil ik, dat gij ernstig bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken voor te staan: deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn voor de mensen".

Deze waarheid dient tot weerlegging van allen, die de arme, machteloze zielen aandrijven om hun eigen hart te reinigen door de kracht van hun eigen vrije wil. Alsof die wil door de zonde niet dood was. Hoe betreurenswaardig is het dat in vele boeken slechts een heidense zedenleer in christelijke bewoordingen aan de mensen wordt opgedist, waarin niets anders dan een verbond der werken is te vinden: doet dat en gij zult leven.

De apostel leert het ons geheel anders. Hij zegt, dat God het doet, niet door de kracht van de vrije wil, maar door de kracht van het geloof, waardoor de mens alles uit Jezus' volheid ontvangt. En wanneer hij in Jezus blijft, zoals de rank in de wijnstok, zal hij ook vruchten voortbrengen. Wij geloven wel, dat wij verplicht zijn onszelf te reinigen en dat God het recht

heeft dit van ons te eisen, maar wij geloven ook, dat dit door het geloof moet gebeuren, wil het God behagen. En God is het, Die door zijn Geest beide, het willen en het volbrengen werkt, tot heerlijkheid van zijn eigen naam.

Deze waarheid dient vervolgens tot weerlegging van de wetbestrijders die in het begin van de Reformatie in Duitsland voorkwamen en wier gedachten al vlug ook in Engeland gehoor vonden.

Zij zien het geloof als een lijdelijk ding, zonder werkzaamheid van de mens. Het is een verzekering van Gods liefde in Christus en daaruit vloeit voort de vergeving van alle zonden. Zij zeggen, dat de gelovigen niet moeten staan naar heiligmaking, omdat hun heiligmaking alleen in Christus is. Alle pogingen om zich te heiligen en te reinigen zijn maar afwijkingen van God. De hoogste trap van heiligheid is wel, menen zij, dat de gelovige geen heiligheid heeft in zichzelf, maar dat hij alles in Jezus heeft. Ook zijn zonden strekken tot verheerlijking van Gods genade, zowel als zijn deugden. Het moet een mens eender zijn of God verheerlijkt wil worden door de zonde of door deugd. Wanneer Jezus hem toelaat te zondigen, moet Jezus ervoor zorgen dat het kan strekken tot zijn eer.

Ik hoop en bid, dat u met mij al deze verschrikkelijke gedachten mag verfoeien en dat wij mogen geloven, dat wij zonder heiligmaking God niet zullen zien.

Mijn geliefden, het ware geloof is een werkzaam geloof, een geloof dat het hart reinigt. Laat ons nu deze waarheid ook op onszelf toepassen. Als wij in het algemeen het gedrag en de levenswijze van de mensen nagaan, dan is het duidelijk te zien, dat de meesten nog in de onreine modderpoel van hun zonden liggen, wat zij ook hopen en voorgeven.

Wat zijn er velen, die in allerlei openbare zonden leven, die de livrei van satan dragen en pronken met zonden, die Gods rechtvaardig oordeel over hen brengen. Zij weigeren schaamrood te worden en verharderen hun nek als zij bestraft worden. Zij wentelen zich met de zwijnen in de modder van hun zonden. Het zijn de vloekers, die de naam des Heeren voortdurend misbruiken, sabbatschenders, die Gods dag doorbrengen in ijdel vermaak, gezelschap en in dronkenschap, leugenaars, meinedigen, achterklappers, onrechtvaardigen. Wat zouden de heidenen, als zij hoorden van onze heilige belijdenis, verbaasd staan, als zij de levenswijze van velen zagen! Is het niet tot schaamte voor de christenen, dat zij meer ondeugden hebben in het gewone leven dan de heidenen. Zullen de heidenen, die alleen door het licht van de natuur zoveel goede dingen beticht hebben en zoveel zinnelijkheid hebben bestreden, niet opstaan en tegen vele christenen getuigen in de dag des oordeels?

Hoe velen zijn er, die, ofschoon zij door de kennis der waarheid de uitwendige zonden gingen vermijden, toch verborgen zonden aan de hand houden. Zij verschoneren en dienen ze als rechterogen en rechterhanden en blijven er zo aan verbonden dat zij er niet van af te trekken zijn. Geliefden, het is onmogelijk God en de zonde samen lief te hebben en te dienen. Het werk van de reiniging begint in het hart, en waar het is, daar zegt men alle zonde, geen enkele uitgezonderd, de dienst op.

Hoe velen zijn er, die zich wel nauwgezet willen reinigen, maar die het slechts doen uit benauwdheid en slaafse vrees voor straf. De deugd zelf bekoort hen niet en zij reinigen zich voor zichzelf, niet door het geloof, maar in eigen kracht. Arme mens, u zult in deze weg nooit voorspoedig zijn, want zonder geloof is het onmogelijk God te behagen.

Er zijn er velen, die na enige reiniging menen, dat het nu goed met hen is, omdat zij enkele dingen doen. Maar als het goed met hen was zouden zij juist jagen naar de volmaaktheid, om van alle besmetting van lichaam en geest gezuiverd te worden.

Ook zijn er velen, die de vrije genade misbruiken en denken dat het geloof alles is. Zij kunnen veel spreken over het geloof en de vrije genade, maar als het geloof van Gods maaksel is, dan zal het het hart reinigen en heiligen.

Hoe ellendig en beklagenswaardig is uw toestand! Moge God u allen dit duidelijk laten zien en moge het zwaar op uw hart drukken! U bent geheel onrein in Gods ogen. Uw ziel is als een kooi vol onreine vogels. Al uw vermogens zijn bezoedeld en verdorven, in u woont niets goeds. Lees eens met aandacht Romeinen 3:10 tot 18, daar vindt u een spiegel van uw bestaan.

Deze onreinheid kleeft zo vast aan u, dat ze als in u geworteld is. Al het water van de zee wast dit niet af en al waste u zich met veel zeep en met salpeter, toch zou u niet rein zijn.

Wat onrein is, kan ook niet ingaan in het Nieuwe Jeruzalem. Neen, God haat al de werkers der ongerechtigheid. Hij kan geen gemeenschap met hen hebben, daarom zal Hij hen overgeven aan satan en zijn engelen, om geworpen te worden in het eeuwige vuur, waar weinig der ogen is en tandengeknars. Dat u dan bewogen moge worden, om zolang het nu dag voor u is, acht te geven op wat tot uw vrede dient, eer dat het verborgen wordt voor uw ogen. Dat u van God moge begeren, dat Hij het geloof in u werkt, dat u met Christus verenigt en dat u bekwaam maakt om deel te hebben aan de erve der heiligen in het licht.

Gelovigen, deze weldaad heeft God aan u bewezen en door het werkzame geloof in u gaat u van kracht tot kracht, totdat u voor God zult verschijnen in Sion.

O, wat moest u een verruimd hart hebben om de Heere groot te maken en zijn Naam te roemen, omdat Hij naar u omgezien heeft. Hij wilde in die donkere spelonk, uw onreine ziel, komen om daarin te wonen, die van alle smetten te zuiveren en u zijn heerlijk beeld gelijkvormig te maken. En anderen laat Hij liggen, zij blijven zich wentelen in het slijk van de zonden. Als u daar maar iets van zag, dan zou u uitroepen: Heere, wie ben ik, dat U mij met zo'n uitnemende liefde hebt liefgehad, en mij bekwaam wilt maken om te delen in de erve der heiligen in het licht. Ja, u zou verlangen om voor de troon te staan en uw eeuwige halleluja's mee te jubelen met de rechtvaardigen: Hem, Die op de troon zit en het Lam, zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid!

U zult mogelijk zeggen: Als wij het konden geloven, als wij het konden zien, dat ons geloof ons hart reinigde, dan zouden wij zeker dankbaar God loven. Nu echter bekommeren wij er ons steeds over, dat ons geloof niet goed is, omdat wij zo weinig van de uitwerking zien.

Sommigen zelfs zullen zeggen: Ik zie zoveel onreinheid in mijn hart, in mijn gedachten over God, in mijn daden, dat ik niet denken kan dat er enige reinheid in mij is.

Ik antwoord: Maak niet al te voorbarig uw oordeel op over uzelf, want u hebt mogelijk meer dan u denkt.

Merkt u niet van tijd tot tijd, dat u bedroefd wordt over uw ongelijkvormigheid aan het beeld van God en uw totale zondigheid. Ja, u hebt het graag, dat uw hart er bedroefd om is. U zou uw jammer en bittere klachten wel willen uitstorten als water voor Gods aangezicht. Kunt u ook niet getuigen, dat, ofschoon de zonden u dikwijls overrompelen, het de volkomen begeerte van uw hart is, dat God ze allemaal met wortel en tak mocht uitroeien? U zou er niet één willen sparen, maar van allemaal bevrijd willen worden. Vraag u af, of u geen liefde bespeurt tot de weg van de godzaligheid.

Kunt u zeggen: Heere, in al uw geboden heb ik lust, niet één uitgezonderd? Bidt en smeekt u niet altijd of de Heere u met vreugde op het pad van zijn geboden wil doen gaan, om daarop te lopen zonder moe of mat te worden? Wanneer u dit alles kunt beamen, vrees dan niet, u hebt dan de beginselen van de reiniging, zoals hiervoor verklaard is.

Iemand zal vragen: Waarom moet ik zo met verdorvenheid strijden tot het einde toe? Omdat het Gods wil is, dat u altijd afhankelijk van Jezus zult leven.

Als dit Gods wil is, vraagt een ander, mag ik dan wel bidden, dat de zonde met wortel en tak uitgeroeid mag worden? O ja, u wordt ertoe opgeroepen om heilig te zijn, zoals Hij, Die u

geroepen heeft, heilig is. Paulus jaagde naar de volmaaktheid. U toont uw oprechtheid, naar de mate waarmee u verlangt van al uw zonden bevrijd te worden.

Maar, zegt iemand, ik word moedeloos. Ik zie niet dat de reiniging van mijn hart vordert. Wacht u toch voor moedeloosheid en ongeloof, maar ga eerder na hoe het komt, dat u niet meer vordert. Is er soms een begeerlijkheid, waar uw hart aan vastzit? Mogelijk bent u veel bezig om rein te worden van de smetten van de zonde, zonder er eerst werk van te maken om van de schuld gereinigd te worden. Mogelijk verlangt u naar reiniging, maar niet op een gelovige wijze, zoals hiervoor beschreven is. Mogelijk bent u niet werkzaam in de gebeden, want dán is het werk goed, als u al biddende geloof oefent en als de beoefening van het geloof u doet aanhouden in het gebed.

Ik hoop, kinderen van God, dat ik u niet behoef op te wekken om u te reinigen. U begeert dit te doen als Jezus' duif. Laat het dan gezien worden. Wij hebben u de weg van het geloof voorgeschreven. Bid, om zo werkzaam te zijn en het zal u niet onvruchtbaar laten.

Laat dit u troosten, dat God op Zich genomen heeft, dat de tijd spoedig zal komen, dat u volmaakt zult worden in heiligheid en dadelijk zult overgaan in de heerlijkheid. Dan zult u God volmaakt dienen tot in alle eeuwigheid. Het zij zo! Amen.

Uitgave Stichting "Smytegelfonds"

REVEIL-SERIE No. 77 – september 1971